

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 360/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. augusta 2013 predbežne prerokoval sťažnosť E. Š., O., zastúpeného advokátom JUDr. S. P., N., pre namietané porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 Tos 120/2012 z 21. decembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. februára 2013 (po doplnení 22. júla 2013) doručená sťažnosť E. Š., O. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 154c

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tos 120/2012 z 21. decembra 2012.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol:

«Rozsudkom Okresného súdu v Žiline zo dňa 3. 6. 2010, sp. zn. 28 T/88/2007 som bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu - prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák...

Za to mi bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, ktorého výkon mi bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 2 roky. Zároveň bolo rozhodnuté o náhrade škody uplatnenej poškodenou I. K.

Čo sa týka samotného skutku za ktorý som bol odsúdený, k tomu by som chcel v krátkosti uviesť že dňa 7. 3. 2006 som jazdil v podvečerných hodinách po ceste zo Ž. domov do O. pričom v obci P. mu osoba v tmavom oblečení, bez dosahu pouličného osvetlenia, splývajúca s pozadím a nachádzajúca sa na mieste, kde by sa chodec podľa predpisov nachádzať nemal vošla do jazdnej dráhy a aj s poukazom na odborné posúdenie Prof. Ing.S G. K. CSc. a vytvorila mi ako vodičovi prekážku z technického hľadiska náhlu... Chodec v ťažkej opitosti, ktorý mal v čase nehody 2,39 g/kg alkoholu v krvi, nijako nereagoval na prichádzajúce vozidlo, ktoré vidieť musel. On totiž videl svetlá. Ja som však pre splývanie s terénom a pozadím zbadal osobu až vo vzdialenosti, kedy som už vozidlo zastaviť nemohol a ani nestihol. Ja som nehode zabrániť nemohol...

... keď ma súd 1. stupňa uznal vinným a uložil mi trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov s podmiennečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 2 rokov, ja som odvolanie proti rozsudku nepodal.

Rozsudok Okresného súdu v Žiline sa stal právoplatným a vykonateľným 22. 6. 2010. Po uplynutí skúšobnej doby, dňa 20. 11. 2012 Okresný súd v Žiline Uznesením zo dňa 28 T/88/2007-277 rozhodol, že som sa osvedčil...

Proti predmetnému uznesenie OS Žilina podal sťažnosť prokurátor, pričom o podanej sťažnosti senát Krajského súdu v Žiline... dňa 21. 12. 2012 na neverejnom zasadnutí zrušil rozhodnutie Okresného súdu v Žiline, sp. zn. 28 T 88/2007 zo dňa 3. 6. 2010 a vyslovil že som sa v skúšobnej dobe neosvedčil a nariadil mi trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov vykonať v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia...

Odvolaací súd rozhodoval o tom, že som sa neosvedčil a nariadil trest vykonať. Musel tak urobiť na verejnom zasadnutí. Je úplne jednoznačné, že vyhlásenie takéhoto rozhodnutia musí byť verejné. Nepochybne som bol poškodený v mojom práve na obhajobu. Došlo k porušeniu zásady dvojinštančného konania.

Odvolaací súd v dôsledku podanej sťažnosti zásadne porušil zásadu vykonať dôkazy verejne a hlavne s tým, aby sa odsúdený k nim mohol vyjadriť z dôvodu že lehota ktorá mi bola poskytnutá na vyjadrenie končila dňa 21. 12. 2012, teda presne v deň, keď už uznesenie Krajského súdu v Žiline nadobudlo právoplatnosť...

Prokurátor vo svojej sťažnosti uviedol, že som sa 4. 3. 2011 dopustil priestupku, za čo mi bola daná bloková pokuta vo výške 200,- € a 2. 5. 2011 mi bola uložená bloková pokuta 50,- €...

Ak by sa Krajský súd riadne oboznámil s priestupkovými spismi, zistil by závažnosť „mojich priestupkov“ ... Tým chcem preukázať, že Krajský súd formálne a formalistický (aj pri možnom omyle v zápise v karte vodiča) nevykonal dôkaz, a tento nevyhodnotil po formálnej ale aj materiálnej stránke.

Pri menej závažných dvoch priestupkoch za čas od roku 2006 do roku 2011 je premena podmieneného trestu konaním v rozpore s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nariadenie výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, uloženého mi v konaní, v ktorom som bol uznaný objektívne vinným pre spoluúčasť na tragickom následku, hoci som objektívne nehode nemohol zabrániť, je výsledkom nespravodlivého procesu.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

«1. Základné právo sťažovateľa E. Š. O., štátneho obrana Slovenskej republiky podľa Článku 6 ods. 1, prvá veta Európskeho dohovoru o ľudských právach (publikovaný pod č. 209/1992 Zb. a č. 102/1999 Z. z.), v nadväznosti na Článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - (zákon č. 460/1992 Zb.) - Právo na spravodlivé súdne konanie (the right to a fair trial) Uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 21. 12. 2012, sp. zn. 1 Tos/120/2012-228 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského sudu v Žiline zo dňa 21. 12. 2012, sp. zn. 1 Tos/120/2012-228 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.»

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, III. ÚS 175/03, III. ÚS 75/2012).

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, predovšetkým z jej petitu, ktorý tvorí východisko pre rozhodnutie ústavného súdu, považoval ústavný súd za prioritné zodpovedať otázku aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tomto prípade sťažovateľ namietal porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 1 Tos 120/2012-288 z 21. decembra 2012, ktorým druhostupňový súd zrušil uznesenie Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 28 T 88/2007 z 20. novembra 2011, zároveň vyslovil, že sťažovateľ sa neosvedčil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia uloženého rozsudkom okresného súdu sp. zn. 28 T 88/2007 z 3. júna 2010, a nariadil mu výkon trestu odňatia slobody v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v petite doplnenej sťažnosti (doručenej ústavnému súdu 22. júla 2013) uviedol, že namieta porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 154c ods. 1 ústavy. Doplnenie sťažnosti bolo reakciou právneho zástupcu sťažovateľa na výzvu ústavného súdu, aby sťažnosť sťažovateľa doručení ústavnému súdu 21. februára 2013 doplnil o relevantný článok ústavy, keďže v skôr doručenom vyhotovení sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie „Článku 6 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa Článku 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach“.

Aj napriek výslovnému poučeniu ústavného súdu právny zástupca sťažovateľa do petitu sťažnosti nezahrnul relevantný článok ústavy, ktorým je základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Práve prostredníctvom námietky o porušení tohto základného práva by bolo možné sťažnosť sťažovateľa preskúmať v merite veci. Namiesto toho sťažovateľ predstrel námietku o porušení práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 154c ods. 1 ústavy namietaným uznesením krajského súdu, ktorým bol nariadený výkon podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Vychádzajúc z uvedených skutkových zistení ústavný súd v súlade s konštantnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) kvalifikoval sťažovateľovu námietku o porušení čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na neaplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na konanie o nariadenie výkonu podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody z dôvodu neosvedčenia sa sťažovateľa v skúšobnej dobe. Toto konanie podobne ako konanie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody (k tomu pozri napr. III. ÚS 548/2011, II. ÚS 441/2012) či konanie o zmene spôsobu výkonu trestu, alebo konanie o milosť etc. sa totiž netýka rozhodnutia o „trestnom obvinení“ ani rozhodnutia o „občianskych právach a záväzkoch“.

Pokiaľ ide o výkon rozhodnutí v trestných veciach, je čl. 6 dohovoru „vo svojej trestnej časti“ zásadne neaplikovateľný, pretože tu už nejde o rozhodovanie o „oprávnenosti trestného obvinenia“. Rôzne konania týkajúce sa okolností výkonu uložených trestov (najmä trestu odňatia slobody) však môžu podliehať ochrane podľa čl. 6 dohovoru, avšak za predpokladu, že ide o rozhodovanie o „občianskych právach a záväzkoch“ (pozri napr. rozhodnutie vo veci Enea proti Taliansku, rozsudok zo 17. septembra 2009).

Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver o tom, že kritériom aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania, ktorá v trestných veciach zásadne nepresahuje okamih právoplatného rozhodnutia o vine a treste.

Keďže v konaní o nariadenie výkonu podmienene odloženého trestu odňatia slobody sa nerozhodovalo o trestnom obvinení sťažovateľa v zmysle ustanovenia čl. 6 ods. 1 dohovoru (teda o vine a treste) ani o jeho občianskych právach a záväzkoch, ale na základe zmeny pomerov došlo v súlade so zákonom k nariadeniu výkonu už uloženého trestu, tento článok dohovoru nie je na dané konanie aplikovateľný. Sťažnosť sťažovateľa je teda nezlučiteľná *ratione materiae* s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ju bolo potrebné podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2013